

PRAT DE LA
RIBACorrespondència:
Dirigir se a
«LA FALÇ»
Bellaire, 7
MALGRATDR. TÒRRES
I BAGESPI
I MARGALLQuinzenari de
Patria
Literatura
i HumorMARTÍ
I JULIA

MALGRAT: 25 cts. mes

Redacció i Administració: Centre Pinedenc

A FORA: 1 peseta trimestre

Dels articles en son responsables llurs autors. — No publicarem cap original que vingui amb pseudònim.

A LES PORTES D'UNA ASSAMBLEA

Sembla que al últim totes les forces de nostre districta, que seguint unes o altres orientacions coincideixin en el punt magna de tota situació política arribaran a una compenetració única en aquell punt màxim que per diferents indrets tots buscan, i que avoltes perjudican, per causa de mals entesos o de falses maniobres que neixen els mes dels cops de qüestions personals.

Les forces democràtiques de nostre districta, ha de dir-se, no han sigut mai d'un valor positiu, i no ha sigut pas d'aixó causa, un flac aculliment entre els nostres pobles, si d'una especie de abandó, per part de tot element directiu, que les hagués foses totes en una sola orientació ben definida en aquell punt que considereixen els radicals, els federals, els socialistes, els nacionalistes, es dir, tots els de tendències liberals, deixan empero lliures de tota traba de claudicació a qualsevol de aqueixes fraccions dividides per qüestions d'ética o per diferents apreciacions dels plets socials i sa forma de resoldres, pero forman el *nu gordiano* en aquell punt sobre quin geuen les aspiracions d'uns i altres, i per quin tots han d'esdevenir en una compenetració com si es tractés d'un solt homa, i per quin s'ha de prescindir-se, a voltes, de les qüestions excesories, podem dir-ne, que tot agrupament porta.

Aqueixa pila de partits que tenim a Espanya malhauradament han nascut mes abundosos a l'ombra d'un nou capitost que a lempar d'una necessitat social o d'un programa de mes higiena política.

Aixo es aquí Espanya un mal crònic. Com mal crònic son els programes per articulats. Es

una falta de sentit positiu dir aixó... aixó... i aixó altre. No passa d'esser doctrinaria tota definició detalladíssima d'un nou règim...

Pero no es d'aixó del que volem parlar, avui sols ens mou l'interés de senyalar l'importancia d'una unió de elements que tot i coincidir en el veritable esperit de renovació estroben del tot disgregats.

Si de la próxima assamblea en naix aqueixa solució tan desitjada com important, s'haurà acabat aquella especie de politica de capelleta i la causa de la democracia entreure bundosos fruits.

Els Redactors.

LLÀSTIMES!

A UNS JOVES EQUIVOCATS.

¡I quina pena em feu!

I quant vos planyo, al ensems que perdono tots los vostres erros; sembla mentida que de les penses de joves que pretenen, en cloure's en les fileres de la premsa pugan sortir-ne unes aberracions, tan punyentes i dignes de llàstima!...

Sou joves... teniu totes les forces vitals del enteniment i cometeu aitals imprudències? ¿Qué fareu donos, quant tindreu la pensa gastada pel rosec dels anys?

Deuvo's-en compte de vostres accions totes, i paseu les sempre les paraules que aneu a dir, que 's d'homes poc sensats, escriurer aitals tenteries.

Penseu qu'esteu sots el judici d'un poble; que lo que havent fet, i feu amb vostre esquitilanta ploma, ho jutjen persones molt dignes i coneixedores fredament, de les imprudències humanes.

Qu' es molt poc favorable per vosaltres, llençar l'innundicia d'uns insults, damunt la consciencia tranquila i ferma d'uns joves, que roblerts de noblesa i plens de bona voluntat, per la causa humanitaria no 's oviden mes que de seguir, sa ruta avant... avant, sempre, sens fer cas dels entrebancs que a son pas, posan les accions de persones dignes de llàstima.

¿Perqué no ho feu vosaltre? Perqué no segiu vostre caminata sens servir d'entrebanc, als que van a la vanguardia de tot lo concient pregonant la veritat i la noblesa?

Signeu homes.! que 's de planyar lo qu' esteu fent! fiteu vostre mirada, vers el pervindre humà i veureu com vostre pas, arriba al nivell dels homes degenerats!

Que en el sentit de premsa no mes diu que petiteses, i que's molt poc favor, per vosaltres en el volguer formar part de una causa tan grata com la Republicana...

¿Que no ha veieu infelisos, que amb vostre pas insegur, serviu de molestia, als homes grans, que conta una causa tan gran i prometedora...

Vaga feu acte de contrició!

Penediu-s'en de vostre fer, i evolucionen, que del contrari arripareu al nivell dels insectes.

Penseu qu' es d' homes sabis, atendre a totes les convencions que 's facin.

Jo per una part vos perdono de cor, encar que hagueu dit coses, que fundament ens molesten.

¡Redacció de «Germanor»!

Quant Jesucrist, fou clavat en creu, digué dels que 'l crucificaven...

¡Perdoneu-los pare, que no saben lo que 's fan!

Josep Costa i Ribas.

Malgrat 30—6—1918.

Aclarant un assumpte

Si al anar un obrer a parlar amb el seu patró per aclarar algún assumpte en lo que 's refereix al treball, i al exposar la seva pensa en lo referent al assumpte, *pero sens cap mena de imposició*, i si després de llarga discussió en la que hi alternan per part del patró certes paraules no gaire agradables, i al veurer l' obrer que no pot treuren l'aigua neta, aleshores invoca el nom del seu pare com a víctima que fou del treball complint sa obligació, essent ne propietari aquest mateix patró, aixó es pera fer-li veurer, que no confogui les obligacions amb els drets. Ara jo pregunto ¿son motius lo que ans he dit pera esser tractat per part del patró amb paraules que desdívien molt de la persona que les pronuncia?

Doncs aixó es lo que a mi me va passar aquest dia amb el Sr. Tris, al anar hi per veurer si acás jo tenia participació al abono que donen als obrers, amb motiu de la reducció del treball a tres dies per setmana, doncs jo aquella setmana com que no hi tenia gaire feina no em vaig treballar cap.

Heu's aquí lo que a mi me ha passat, i he fet aquestes quatre ratlles pera que 'l públic s' en enterés, perqué he sapigut, que dit senyor ha fet saber amb alguna persona que jo hi havia anat amb *imposicions* i aixó no es veritat, com tampoc ho es que jo l' insultés.

La gent me coneix a mi i també coneix an ell.

Per avui ja n' hi ha prou, d' aquí un altre...

JOSEP CARAL I CATALA.

CARTA OBERTA

Sr. D. Joaquim Arqués.

Present.

Molt Sr. nostre:

Som sorpresos d' un treball quina qualificació no es per esser escrita, vis a llum en el periódic de la seva direcció, i firmat per «La Redacció», ço que 's causa de dirigir-nos a V. pregant li tingui la caballerositat de indicar-nos, si com sembla lògic, però que nosaltres no podem creure, dintre el sentit de «Redacció» que 's fa solidaria de ço dit si, si troba la part que com a Director del periódic sembla que li pertany a V.

L' avast màxim de la pregunta s' enclou en aixó: Que la opinió conegui qui son els que «avaloren» aquelles paraules... incorrectes per obrar nosaltres en conseqüència, doncs segons la moralitat de qui les diu molesten mes o menys ja que de qui dinamata també l' importància que se les hi don. Si V. se 'n fa solidari de lo dit, nosaltres ens sentirem molt ¡molt! molestats i aleshores en lloc de callar li contestarem enérgicament, desbaneixerém l' ambient pernicios que formarien, no sols per el que diuen, si per qui les diu. Si V. n' està del tot dejú —com creiem— de les paraules al·ludides no tenim perqué parlar-ne, cauen per son propi pes. No diuen ni poden dir res, i per lo tant no fan més que enlairar els qui creien ferir, i si no rodolen en baixesa dels que les han escrites es per la poderosa raó de trobar se aqueixos a la mes pésima de les condicions.

Esperan esser complaguts, i advertint-li que estimarém tot silenci com una conformitat amb l' escrit del cas, quedém de V. en situació de allargar-li la mà, com sempre o de retirar-li tota amistat.

De V. S. S.

Els Redactors de LA FALÇ.

Malgrat, Juliol de l' any 1918.

Por la verdad

Los abajo firmados ciudadanos conscientes de nuestros derechos y deberes y de actuación siempre bien definida y recta, tal como corresponde a los obreros con conocimiento de su dignidad, y concedores de aquellos derechos del hombre nacidos al emparo de la sangre popular en aquella Francia sublime de ayer y mil veces heroica hoy, y amigos siempre de la verdad sacrosanta, formulamos en honor de la misma un digno esclarecimiento.

Nosotros que no vemos en el nacionalismo la palanca mas indicada para hacer adelantar a la humanidad hacia una sociedad mas perfecta; y que por lo tanto nos presumimos otras doctrinas políticas como caminos mas cortos para que llegen a la tierra prometida los hijos del trabajo, tenemos de hacer constar la satisfacción con que venimos presenciando la obra dignísima, y lejos de todo repugnante personalismo que día tras día viene llevando a cabo esta infatigable Juventud que publica el periódico LA FALÇ, combatido por toda baja columnia por el hecho de ser todo civismo y por albergarse en sus columnas la verdad desnuda proceda del campo que proceda.

Decimos esto para que conste la opinión que hasta hoy nos merece esta juventud a los hombres genuinamente demócratas.

Malgrat 30 de Junio de 1918.

Jaime Safont. Juan Pou Poch. José Gelpi.

D'ètica política

Com un home, per un sentiment innat sen la necessitat de sumar llur vot a quiscun dels bandos que dins el camp de l'ideal, bregan per a aconseguir una societat mes perfecta, te 'l sagrat deure, si es que no vol l'estigma de traïdor o farsan a un demà, de premeditar i profundissar molt, molt tissim, l'acte que va ha arealitzar, puix es aquets per a la vida pública dels ciutadans dignes l'acte mes trascendental de la mateixa; i si apessat d'aixó, tira avant, no deu esser ignorant de les demés ideologies que poblen la terra per avitar-se de haver de fer mes tard un acte de contradicció o de un denigraun fanetisma.

I si seguits tot aqueixos tramits, es disideix abraçar a una bandera política, ha de tenir consciencia dels drets i deures que a contret, amb llur partit, o siguin: seguir recta i genuïnament les manifestacions del mateix, aguardant-se el dret de protestar o revelar-se contra els seus directors en els actes íntims del partit, procuran sempre que llur disconformitat no s'exterioritzi al públic, i si apessat d'aixó, persisteix la desacertada direcció, pot abandonar aquella agrupació per a no claudicar de llur ideal; i a de procurar ademés expurguir son criteri en tot allà a on hi tingui ocasió, com es, en el taller, en el treball, a les tertulies, a les diversions, en fi, en tot allà on pugui fer tasca profitosa per sa ideal. I si ademés pot influir dins quiscuna entitat, periòdic, reunió, deu fer-ho, puix no fer ho, es esser traïdor a sa ideal.

I quant els homens afins amb l'ideologia d'aquest poden notar tant prometedors sintoms de claudicació i hipocresia, tenen no el dret, si l'obligació d'enteular una campanya mes viril en sa contra, que no la farien envers un enemic declarat, puix dintre una causa sempre fa mes mal, un traïdor que un adversari.

Francesc Fontrodona i Rabassa.

DE TOTS COLORS

L'article titolat «Falsos Viarany» caigué com una bomba, fou el tema de tota conversació durant els primers dies. A nosaltres ens balgué dues baixes i trenta set altes... Es lo que deia un amic aqueix article ha sigut un filtre, ens em purificat.

Mireu si tenia d'esser grossa l'impresió que reinaba que la ex-republicana «Germanor» (?) s'enfatisma com un gat i asortit plena de *garramaus* que fan tremolar. Ens diuen viils, difamadors, hipòcrites, ignorants, bogaderes, denigrats, intellectuals —aixó de intellectuals ens o diuen de *parriura*—, mencats de ideal, farsans, embusteros, presumits i fins mitx de magat ens diuen LLADRES!!!

I aixó ho diuen a els nois de LA FALÇ que som F. Arigos, S. Viadé, S. Fontrodona, A. Aguila, V. Coll, F. Fontrodona, Ll. Garriga, J. Fuster, V. Beyerrí, I. Verdaguer, Ll. Mateu, J. Costa, D. Mallart, S. Robert, J. Mestres, S. Armendares, M. Verdaguer, F. Soler, M. Vilá, J. Nogueira i Solé i J. Bufi.

I aixó ens ho deien els Srs. S. Bunyol, N. Busquets, S. Montal, Salvador Juan, Francisco Gibert Sala, F. Cuni. Tots ens coneixém veritat? Doncs prou i prou. Avuí diém aixó pero consti que mai mes diguin el que vulguin els hi contestarem. I el nostre silenci no estranyará a ningú, ja que tothom compren que 's una qüestió de *decencia* ço qu'ens separa.

PLEBISCIT DE LA VOLUNTAT MUNICIPAL DE CATALUNYA

Primer. *Catalunya*, ara més que mai, necessita l'*Autonomia* per a deseurotllar integralment totes ses energies, i assolir el lloc que li pertoca, complint sa missió en el ressorgiment d' Espanya.

Segon. *Els Ajuntaments* no poden viure en la situació actual. Cal canviar la llei a base d' autonomia i d' una organització sistemática que s' adapti a les diverses maneres d' ésser dels Municipis.

Tercer. *Cal crear veritables Hisendes locals*. Que Diputacions i Mancomunitat tinguin mitjans propis. Que es descarregui els Ajuntaments del Cupu de Consums, del Contingent provincial i del Carcerari, de manera que els cabals que els Ajuntaments recaptin siguin només per a la vida dels Municipis. I que tots els interessats en la mateixa contribueixin en justa proporció a sa capacitat económica, visquin o no al poble.

Ajuntaments: Els que aixin votat aquestes afirmacions salvadores, san fet acreeadors de tot civisme.

En la manifestació organitzada per a l' Unió Catalanista en memoria del mestre del nacionalisme intrencigent i del esperit societari catalá, l' apostol l' ètica política En Martí i Juliá i assistit representació de «LA FALÇ» i sa «Juventut»

El dia 26 a la tarde, tingué lloc en nostre redacció local de Malgrat un *luna* de despedida al company de redacció En Josep Fuster, que ens avendone per a una curte estada. Apessat de l' intimitat que dongueren a l' acte foren invitats i ens honraren amb llur presencia el pabellotjular, l' Ignaci Villadevall i el president de «La Barretina» En Josep Sanpera.

EN EL BRINDIS

Pronunciaren bells discursos analtint las cualitas de homenatjat, tots ells rublers de patriotisme i amor a la instrucció En Francesc Arigos, Francesc Fontrodona, Isidre Verdaguer, Damiá Mallart, Ignaci Viladevall i Josep Sanpera i per fi En Josep Fuster, emocionadissim amb eloqüents paraules donà las gracias a tots, fen vots pera la prosperitat de «La Juventut de LA FALÇ».

Possà punt a tan magnific acte un Visca Catalunya i cant d' Els Segadors.

Siguin eixes ratlles de comiat al estimat amic i volgut mestre de «La Barretina Vermella».

En dita entitat, amb motiu del fi de curs, se celebrá exámenes brillantissims, demostrant els aprofitats al·lumes la catalanitat del professor, puix la nostre parla la manegen amb una felicitat que assombre aixis com també coneix profonment las páginas lluminoses de nostre historia, tingent a mes amplis coneixaments d' altres materias.

En la vetlla del dia 25 se feu la repartició de premis, devant molta concurrencia que senti amb just els cants «La cançó de las mentidas» i «L' Emigrant» de Mosen Cinto, las dugues foren interpretades magistralment, seguidament se doná començ a la repartició de premis, qu' eran molts i molt bonics, predominanti diplomes, capses de pintures, madalles i exemplars de l' obra de la Sara Llorens «Monologs pera infants». A continuació feu un discurs el mestre En Josep Fuster que per son valor padegogic el publicarem en eixes co-

lumnes. En Ignaci Viladevall amb aquella oratoria admirable qu' ems te acostumats, desglossà un brillantíssim discurs en el qu' es fuetegava 'ls pares quins ignoren llurs deures en vers llurs fillets, i pera final, clogé l' acte el president J. Sampera.

Enviem nostre enorabona al mestra, a la Junta, a la Comissió de cultura en particular, als alumnes i principalment als guanyadors dels primers premis Anton Torrent, Salvador Cuni i Josep Cases.

INSERCIONS

Senyor Director de LA FALÇ.

Malgrat 19 de Juny de 1918.

Molt senyor nostre: Supliquem se serveixi donar cabuda en el periodie de la seva direcció a les següents ratlles:

En la querella per injuria promoguda per la majoria de l' Ajuntament, contra els firmants d' una fulla publicada en Abril últim i cual acte de conciliació va tenir lloc el dia 14 del present, va quedar convingut i conciliat l' acte, en els termes que a la lletra copiém:

«En este estado y habiendo mediado mutuas explicaciones de las partes y llegado a una avenencia gracias a los esfuerzos del Sr. Juez y hombres buenos, retiran las mismas toda frase que pueda constituir la menor ofensa o injuria de una contra otra, puesto que no ha entrado nunca en su ánimo ni han tenido intención de ofenderse ni injuriarse en sus respectivos folletos de fechas 10 Enero de 1916, Febrero de 1918 y Abril del propio año. Y en su virtud el señor Juez da por convenido y conciliado el presente acto. De todo lo cual se levanta la presente acta que firman todos los señores presentes de que doy fé (siguen las firmas)».

Quedan per lo tant *[mantingudes]*, i els suscrits s' hi *afirmen i ratifiquen*, totes les xitres, comptes i conceptes demostratius del déficit de **11.938.40** pessetes, detallat en la *Memoria* publicada en Febrer de 1918.

Donantli moltes mercès anticipades, s' ofereixen de V. sos mes atents S. S.

La majoria de l' actual Ajuntament.

Hem rebut un cartell en quina portada hi ha escrit:

JOCES FLORALS DE MATARÓ

organitzats per la Juventut Nacionalista de la Unió Regionalista i el setmanari «La Nau».

Als conreuadors de la nostra parla i als músics de la nostra terra, les entitats organitzadores dels *Jocs Florals* de Mataró, vos convidém a concorrer a la gaia festa, que 's celebrarà en les vinentes Festes de les Santes.

Per cadar tancat el dia 11 del corrent el plas de d' admissió de les composicions, deixem de publicar el cartell.

Comissió organitzadora dels

JOCES FLORALS DE L' EMPORDÀ.

La Bisbal.

Prometen constituir una festa espléndida els JOCES FLORALS DE L' EMPORDA que, iniciats per l' *Ateneu Empordanés* i patrocinats per l' Ajuntament de La Bisbal, tindrán lloc en aquesta ciutat empordanesa en un dels dies de la seva Festa major (mitjans d' Agost).

El Jurat estarà format per les figures de mes relleu i el nombre de premis, com se veurà pe 'l Cartell que es publicarà dintre poc, correspondrà a l' importancia de l' aconteixement literari-musical que ens ocupa.

No duptem, doncs, que lo bo i millor dels literats i musica de nostra Patria respondrán a la crida i que, en la xamosa capital del Baix Empordà, amb motiu de l' important manifestació cultural dels JOCES FLORALS DE L' EMPORDA hi veurém aplegats els nostres mes preclars poetes, prosistes y compositors.

DE REBOT

Na «Vida Nova» de Sant Celoni, inserta en son nombre 47 un article que no el firmá ningú i porta per títol «Malgrat».

Aquest, com ja es de preveure, arremet contra una persona, que per axé no 's firma, quan s' es balen i es dit la veritat.

De la erudició del pare del treball no cal parlar-na: be prou la pregona l' ambolic que es forma la criatura. Canta les excelencies de pasades ajuntaments, es lementa del caciquisma, i parlant d' aqueix diu «caciquisma novell», «caciquisma renobat» de lo que es dedueix que avui en nostre democrata Batlle hi veu un cacic, i sen condol, pero aqueix caciquisma, segons ell, ja hi era ahí, i el passat li canta un couplet de lloança... Viva santa Clara!!!

Miri Na «Vida Nova» aquí a casa som tres periodics, i no es cregui que siguin com els manaments de la llei de Deu que tots plegats se 'n clouen en dos, molt al contrari, som prop da quatra. perque al primer dia d' una esgatzellada un es dividirà en dos..., i calculi el que de treball de amarres com ha tingut de venir a casa de V....

Lleixexi la senyora l' article «Contestant» del nombre 37 podrà orientar se, i si tot i aixó ens veu en lloc d' uns bons nois com som, uns dolens, i creu que 'ls «Ecece Homos» que te de passar de relleu l' escriptor del cas ens han d' ensorrar

«bajo el peso de la razón triunfante». Nosaltres tot i combrigar amb alló que l' adversari quant cau es un vençut ens veurém obligats a publicar un follet titolat «Las faenas caciquiles de antaño» i veurá aleshores la redacció de «Vida Nova» que a Malgrat n' han passat de groses de tant groses que fins «Vida Nova» es commourá.

* *

Llegirem vostres concells i els estimém en lo molt que valen, i com nois ben educats no volém esser menys generosos, i en cambi de la vostre generositat vos ne fem ofrena d' aqueixos que segueixen.

I. Que quant publiquen un nou periódic, doncs «Vida Nova» sembla que seuvá a la foça junt amb el caciquisme de nostre districte, no agafeu el nom d' un setmanari, que es lletg pendre lo que no es nostre.

II. Que quant bulgueu *fuetajar* no ho feu mai buscant la pasta en nombres que no en digueren res al seu dia, i sobretot que no ho feu en el mateix nombre que se inserti un article empaitant un grau company dels redactors del periodie que se al ludeixi, doncs podria algú pensar si tot ha sigut aspu del col-laborador anónim.

III. Que quant parieu de faltes procureu no fer-na cap... al menys al lloc on comenteu les del proxim, doncs en aquelles 7 o 8 ratlles que comentaveu les nostres, n' hi tenieu 10 o 12.

Suñer S. F.